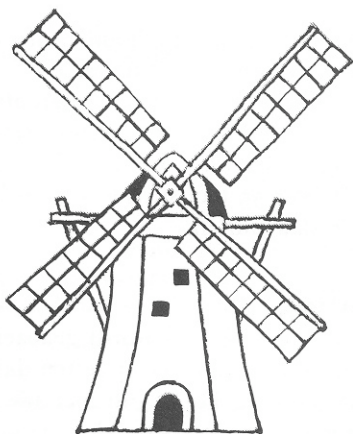

Een reis door Nederland

Ravensburger® Spelen No. 01 055 4

Ontwerp en documentatie: C. J. Kelfkens – Amsterdam

Inhoud

1 speelbord, 1 dobbelsteen, 6 vlaggetjes in 6 kleuren,
6 pionnen in 6 kleuren, 74 plaatskaartjes, 55 genummerde
kaartjes van plaatsen met bezienswaardigheden, 18 geluks-
kaartjes, 3 reserve-kaartjes spelregels met toeristische infor-
matie over 55 bezienswaardigheden

Spelidee

In dit spel maken de spelers een denkbeeldige reis door de drie landen van de Benelux en de aangrenzende gebieden in Duitsland en Frankrijk. Zes getrokken kaartjes bepalen een steeds weer nieuwe, voor iedere speler andere route. Het gaat er om met handigheid en inzicht de kortste reisroute te kiezen, want de volgorde, waarin de verschillende plaatsen door de spelers aangedaan wordt, kunnen zij zelf bepalen.

Zij moeten daarbij ook rekening houden met de aanwijzingen op de genummerde kaartjes.

Het is niet alleen een spel vol spanning en afwisseling maar de spelers steken ook spelenderwijs heel wat aardrijkskundige kennis op. Bovendien bevat het spel in woord en beeld informatie over 55 toeristische bezienswaardigheden in de Benelux en daarbuiten.

Voorbereiding

De spelleider, die uit de spelers wordt gekozen of iemand is die zelf niet meespeelt, moet er op letten dat er volgens de spelregels wordt gespeeld. Hij begint met alle spelers een pion en een vlaggetje van dezelfde kleur te geven. De 18 gelukskaarten worden er uit gesorteerd en op een aparte stapel gelegd. De stedenkaartjes worden nu zo verdeeld dat iedere speler een kaart van verschillende kleur krijgt (de eerste speler krijgt een rode kaart, de tweede een groene, de derde een oranje en de vierde weer een rode enz.). De plaats die op dit kaartje is aangegeven, is het begin- en het eindpunt van de reis van de betreffende speler in deze speelronde en op deze plaats steekt hij zijn vlaggetje in het speelbord. Vervolgens krijgen de spelers ieder nog 5 kaartjes en wel zo dat bij het begin van het spel iedere

speler van elke kleur twee kaartjes heeft. Langs deze plaatsen voert dan hun reis door de Benelux, Duitsland en Frankrijk. Als men een speelronde langer wil laten duren, kan de spelleider ook drie of meer kaartjes van iedere kleur uitdelen.

Spelverloop

Om beurten mogen de spelers met de dobbelsteen gooien. Zij moeten hun pion zoveel plaatsen verder zetten als zij ogen gooien. Komen zij daarbij op of over een plaats die zij moeten bezoeken, dan leveren zij het betreffende kaartje bij de spelleider in.

Men mag in alle richtingen reizen, alleen in één worp niet heen en weer. Over pionnen en vlaggen van andere spelers mag men niet zonder meer heenspielen. Men moet er voor stoppen en pas bij de volgende beurt weer verder reizen, waarbij ook nog geldt dat op één plaats nooit twee pionnen tegelijk mogen staan. Als een of meer van de vijf plaatsen, die een speler moet aandoen, een genummerde plaats met bezienswaardigheid is (1 t/m 55), onderbreekt hij de reis als hij op dat nummer aankomt of passeert en volgt de aanwijzingen van dat kaartje op. (De overige ogen van die beurt komen te vervallen). Het gaat erom de volgorde van de plaatsen zo te kiezen dat men de aanwijzingen gebruikt om het einddoel sneller te bereiken.

De gesloten lijnen zijn spoorlijnen, de gestippelde lijnen zijn autowegen en de rode punten, met en zonder zwarte binnencirkel, hebben een luchthaven. Men kan in één worp slechts met één vervoermiddel reizen, per trein, per auto of met het vliegtuig. Het is echter toegestaan om in plaatsen die zowel aan een spoorlijn als aan een autoweg liggen of die een luchthaven hebben, de reis te onderbreken (overige ogen komen te vervallen) en bij de volgende worp een

ander vervoermiddel te kiezen dat sneller tot het doel leidt. Luchtreizen zijn sprongen van het ene rode punt naar het andere rode punt en er is een oog per sprong voor nodig. Bij luchtreizen naar een ander land moet men steeds reizen via de internationale luchthavens van beide landen (rode punten met zwarte binnencirkels).

Van Enschede naar Luik zou dus betekenen: Enschede, Amsterdam (Schiphol), Brussel, Luik. Men zou er dus tenminste 3 ogen voor moeten gooien.

Wie als eerste op zijn startplaats terug is en daarmee zijn laatste kaartje inlevert, is winnaar. Indien dit kaartje een nummerkaartje is behoeft de aanwijzing niet meer opgevolgd te worden.

Men kan het spel nog spannender en afwisselender maken als men de gelukskaarten gebruikt. De spelleider en de spelers letten op hoeveel keer de spelers 1 gooien. Dit wordt aangetekend en zodra een speler voor de derde maal 1 gooit, krijgt hij een gelukskaart. Het voordeel van de gelukskaart hoeft men niet direkt te gebruiken, maar als dat beter uitkomt ook later uitspelen. Na gebruik wordt deze kaart bij de spelleider ingeleverd. Om de plaatsen gemakkelijk te kunnen vinden is op ieder kaartje achter de plaatsnaam aangegeven in welk land de plaats ligt (NL, B, L, D of F) en linksonder een letter-cijfercombinatie die verwijst naar de index op het speelbord (b. v. Amsterdam vindt men in vak D 3). Indien een plaats op de scheidslijn van twee vakken ligt is dit aangegeven met twee cijfers of twee letters. (b. v. Lille A/B 6). Soms is op het speelbord een autoweg of spoorlijn onderbroken door een illustratie. Hierdoor moet men zich niet in de war laten brengen.

De spelleider legt alle in het spel gebruikte kaartjes terzijde.

zodat in de volgende ronde(n) weer nieuwe kaartjes gebruikt worden. Als de kaartjes op zijn worden alle stapels goed geschud en opnieuw gebruikt.

Als men met meer dan twee spelers speelt, kan men, nadat een speler een ronde gewonnen heeft, doorspelen om vast te stellen wie tweede, derde enz. wordt. De winnaar van de ronde krijgt dan zoveel punten als er deelnemers zijn, de tweede een punt minder, enz. Na een tevoren overeengekomen aantal ronden telt men de punten en wie de meeste heeft is de uiteindelijke winnaar.

Het is interessant en leerzaam de toeristische informatie te lezen, die hieronder zijn afgedrukt. Daardoor zullen de aanwijzingen op de genummerde kaartjes begrijpelijker worden en tijdens weekendtrips of vakantie zal men plezier kunnen beleven van de kennis van de Benelux, in dit spel opgedaan.

Toeristische gegevens „Een reis door Nederland”

1. Op het waddeneiland Terschelling, waar geen auto's mogen komen, staat de oudste **vuurtoren** van Nederland, de Brandaris, zo genoemd naar een Ierse heilige uit de zesde eeuw, Brendanus, die wonderbare zeereizen maakte. In de toren, te beklimmen langs 206 treden, is een collectie van opgezette vogels te zien, die vroeger zijn verongelukt door tegen het vuurtorenlicht te vliegen. Door beschermhekken en een speciale verlichting kan dat nu niet meer.
2. In een bescheiden woning naast het stadhuis in Franeker heeft Eise Eisinga tussen 1744 en 1781 een **Planetarium** gebouwd, dat nog steeds te bezichtigen valt.

3. De **Martinitoren** in Groningen heeft 5 étages, is 96 m hoog en is gebouwd in de 15e eeuw.
4. In het nationale **Rijtuigmuseum** in Leek op het landgoed Nienoord, op 20 km van Groningen, zijn van half april tot 1 oktober allerlei arresleden, boerewagens, calèches, de postkoets Amsterdam-Parijs en nog veel meer rijtuigen te zien.
5. Op de 30 km lange Afsluitdijk, die aangelegd werd van 1928 tot 1932 staat een **Monument** dat men kan beklimmen. De dijk zelf is ongeveer 7 m hoog.
6. Vanuit Den Helder gaat men ter **visvangst** op de Noordzee.
7. De **Radiotelescoop** van Dwingelo vangt de radiogolven uit het heelal op, die soms miljoenen jaren geleden door de sterren werden uitgezonden.
8. In het **Knipselmuseum** van Westerbork zijn uit dun papier geknipte versieringen en voorstellingen tentoongesteld, zoals deze vroeger gemaakt werden. Gedemonstreerd wordt, hoe dat in z'n werk ging.
9. Rondom Emmen staan een groot aantal van de 54 **hunebedden** die in Nederland te vinden zijn. Dat zijn 3000 jaar oude grafkamers, gebouwd van reusachtige zwerfstenen. (Zogenaamde megalietgraven).
10. In het **Zuiderzeemuseum** te Enkhuizen zijn prachtige schepen en volkskunst uit de steden en dorpen rondom de voormalige Zuiderzee, thans IJsselmeer, te zien.
11. In het openluchtmuseum **De Zaanse Schans** in Zaan-dam zijn vrolijk beschilderde houten huizen en allerlei soorten molens te bezichtigen.
12. Bij Amsterdam is de afgebeelde Fokker F VII uit 1926, met nog vele andere dingen over de geschiedenis van de luchtvaart te bezichtigen op de luchthaven Schiphol in het koepelvormige **Aviodome**.

-
13. Op de **Flevohof** in de IJsselmeerpolder Oostelijk Flevoland bij Elburg, is een boerenbedrijf in volle werking te bezichtigen.
 14. Eén van de vele plaatsen ter wereld waar men een demonstratie van de intelligente dolfijnen kan zien, is het **Dolfinarium** te Harderwijk.
 15. Van de **Luchthaven** Twente bij Enschede valt niets bijzonders te vermelden.
 16. De **Pier** in Scheveningen heeft vier „eilanden“, een toren en talrijke attracties.
 17. **Madurodam** bij Den Haag is een complete miniatuurstad, die nog steeds verder uitgebreid wordt, met huizen, straten, kerken, monumenten, spoorwegen, autowegen, een vliegveld, havens enz. enz.
 18. In het **Spoorwegmuseum** in Utrecht zijn het hele jaar door, behalve op de maandagen, echte historische treinen en alles wat daarbij hoort te bezichtigen.
 19. Het **Openluchtmuseum** van Arnhem is geopend van 1 april tot 1 november en laat de geschiedenis van het dagelijks leven in Nederland zien door middel van ruim 130 boerderijen, molens, vissershuisjes, een oude bioscoop, enz. zien.
 20. De **Euromast** van Rotterdam heeft op 100 m hoogte een restaurant met een prachtig uitzicht over de grootste haven van de wereld.
 21. In Kinderdijk op 25 km afstand van Rotterdam draaien de 19 **molens** op zaterdagmiddagen in juli en augustus. Eén ervan is van binnen te bezichtigen.
 22. Bij het **Lips Autotron** in Drunen, 13 km van 's Hertogenbosch, staan in een grote verbouwde boerderij ruim 150 historische auto's („oldtimers“), met een mini-race-circuit, veilig verkeer spel, diorama enz. Alle dagen geopend, behalve op maandag.
-

23. Zierikzee met de massieve **Zuidhavenpoort** uit de 16e eeuw
24. In **Mini-Walcheren** bij Middelburg zijn op 1/20 van de ware grootte alle dorpen van het eiland Walcheren uitgebeeld, compleet met huizen, wegen en dijken.
25. Het als een vliegende-schotel-op-poten gebouwde **Evoluon** bij Eindhoven bevat een wetenschappelijke tentoonstelling op het gebied van de electronica.
26. Net zoals in Bielefeld in West-Duitsland, is er in Turnhout door de aanwezigheid van speelkaartenindustrie een **Speelkaartenmuseum** ontstaan.
27. In Damme, op 7 km afstand van Brugge, volgens de Vlaamse schrijver Decoster de geboorteplaats van **Tijl Uilenspiegel**, de volksheld die iedereen voor de gek hield, is een Uilenspiegelmuseum en kan men aan de voet de kerktoeren de grafsteen van Uilenspiegel zien.
28. Meer dan 5000 dieren, waaronder de zeldzame okapi, witte neushoorn en zeekoeien, zijn in de wereldvermaarde **Zoo** (dierentuin) van Antwerpen te zien. Naast het Centraal Station.
29. In Brugge staat de 83 m hoge beroemde klokketoren, het **Belfort**, gebouwd in de 13e eeuw, waarop geregeerde concerten worden gegeven. De grootste klok die de uren slaat weegt 6200 kilo en is bijna 2 1/2 m in doorsnede.
30. In 1930 construeerde de heer L. Zimmer in Lier het astronomische uurwerk van de **Zimmertoren** met 13 wijzerplaten en (binnenin) een planetarium. Er is ook nog een „wonderklok“ uit 1939 te zien.
31. In Houthalen vindt u het **Automuseum** met historisch voertuigen aan de rijksweg van Hasselt naar Genk.
32. Het **Openluchtmuseum** van Bokrijk laat de geschiedenis van het dagelijks leven in Vlaanderen, de Kempen en Brabant door middel van boerderijen, dorps huizen, schuren, molens enz. zien.

-
33. Het **Gravensteen** te Gent daterende van 1180, heeft een museum met folterwerktuigen en een guillotine, onderaardse kerkers, en biedt vanaf de toren een prachtig uitzicht over de stad.
 34. De **Dom** van Keulen, gebouwd van 1248 tot 1880 heeft twee 157 m hoge torens met elk meer dan 500 traptreden, is één van de grootste kerken van Europa (145 x 60 m, dat is anderhalf maal een voetbalveld).
 35. Tussen Duinskerken en Oostende kunt u overal in de badplaatsen met **zeilwagens** langs het strand rijden.
 36. Het **Atomium** in het park van Laken bij Brussel, symbool van de wereldtentoonstelling 1958 en voorstellende een 15 miljard maal vergroot ijzermolecuul, is geheel met aluminium bedekt, 102 m hoog, bestaat uit 9 bollen van 18 m doorsnee, die met elkaar verbonden zijn door 3 m dikke buizen van elk 29 m lengte. Het gehele jaar geopend.
 37. Van de **Vakwerkhuisen** in het schilderachtige plaatsje Monschau is het „Rode huis“ wel het mooiste. Met streekmuseum (Heimatmuseum).
 38. In het **Panorama** van Waterloo ziet u hoe Napoleon de veldslag van juni 1815 verloor. Ter herinnering daaraan staat op een 40 m hoge pyramide de „leeuw van Waterloo“.
 39. In Tongeren, de oudste stad van België, gesticht door de Romeinen, staat op de grote markt het in 1866 opgerichte standbeeld van **Ambiorix** de hoofdman der Eburonen, die de Romeinse bezetting van de stad versloeg.
 40. Na de eerste wereldoorlog was de **Lakenhalle** van Ieper, met zijn machtige vierkante klokketoren één puinhoop. Is daarna weer helemaal opgebouwd en in 1954 voltooid.
-

41. Op de **Autorenbaan** van Francorchamps vinden de formule 1-races en motorraces plaats. De Grand Prix-races worden in Zolder bij Hasselt gehouden.
42. Bij de **Scheepslift** van Ronquières worden over een 430 m lang z. g. hellend vlak in twee reusachtige rijdende sluizen schepen 68 m omhoog gebracht. Te bezichtigen in rondvaartbooten, en vanaf een 150 m hoge toren.
43. Op het uitbundige carnaval van Binche delen als „Indiaan“ verklede **Gilles** (hoge hoed met struisveren) sinaasappelen uit. Sinds 1549, ter herinnering aan de verovering van Peru door de Spanjaarden.
44. Valenciennes, vanouds beroemd om zijn **kantwerk**.
45. De in 1929 voltooide autorenbaan, de **Nürburgring**, bij Nürburg is 8 m breed, 30 km lang, heeft 172 bochten, een hoogteverschil van 300 m en is gedeeltelijk ook voor particulieren toegankelijk.
46. Op ca. 15 km van La Roche-en Ardenne rijdt over een traject van 10 km nog een ouderwets **stoomtrammetje** tussen Erezée en Dochamps.
47. Bij Han sur Lesse heeft de rivier de Lesse geweldige ondergrondse zalen in de kalkrotsen uitgehold van soms wel 130 m hoog. Bezoek aan de **grotten** duurt 2 uur; de tocht van 3 km lang gaat gedeeltelijk per boot.
48. Ter herinnering aan de slag om de Ardennen van 194 staat op het Place Général Mac Auliffe van Bastogne een **Sherman-tank** opgesteld.
49. De **Kathedraal** van Amiens, voltooid in 1269, is één van de mooiste kerken ter wereld en de grootste van Frankrijk.
50. Het machtige **kasteel** van Vianden uit de 13e en 17e eeuw is hoog boven het stadje op de rotsen gebouwd, en is sinds 1417 eigendom van het geslacht Oranje-Nassau.

-
51. Bij de **Springprocessie** van Echternach doen de pelgrims van 's ochtends 9 uur af telkens 5 stappen voorwaarts en 3 stappen achterwaarts op het ritme van de polka.
 52. De **Porta Nigra** (zwarte poort) in de oudste stad van Duitsland Trier, in 14 voor Christus gesticht door keizer Augustus, is een overblijfsel van Romeinse vestingwerken uit de derde eeuw.
 53. Als aanvoerder van de eerste kruistocht vertrok Godfried van Bouillon in 1095 van het **kasteel** in Bouillon en veroverde Jeruzalem.
 54. Charleville-Mézières met het prachtige **Place Ducale** (hertogelijk plein) gebouwd in de stijl van het Place des Vosges in Parijs.
 55. Het **Sprookjespark** („Parc Merveilleux“) van Bettembourg bevat in beeld gebrachte sprookjes, een dierentuin, mini-trein, speelterrein, bootjes, auto'tjes en vele andere attracties.